

**ГИЁҲВАНДЛИК БИЛАН БОҒЛИҚ ҲУҚУҚБУЗАРЛИКЛАРГА ҚАРШИ
КУРАШИШ БУЙИЧА ИЛҒОР ҲОРИЖИЙ ТАЖРИБАЛАР ТАҲЛИЛИ**

Саидов Элмурод Мухтор ўғли

ИИБ Академияси 3-босқич 304-гуруҳ курсанти

Хайдаров Азамат Ғафур ўғли

ИИБ Академияси 3-босқич 304-гуруҳ курсанти

Таҳлил қилишда Россия федерациясини ҳуқуқуни муҳофаза қилишга оид статистикасига, малумотига асосландим.

Гиёҳвандликнинг тарқалиши ҳали ҳам биридик глобал терроризм ва глобал терроризм билан бир қаторда маҳаллий ҳарбий можаролар. Россия Федерациясининг ҳуқуқни муҳофаза қилиш идоралари ҳар йили ноқонуний жиноятлар билан боғлиқ икки юз мингдан ортиқ жиноятлар бўлади. Шулардан гиёҳвандлик воситалари, психотроп моддалар ва уларнинг прекурсорлари савдоси, 70 фоиздан кўпроғи (170 мингга яқин) ва айниқса қабилардир.

Гиёҳванд моддалар сотиш билан боғлиқ жиноятлар руйхатга олинганларнинг умумий сонидаги улуши жиний ҳаракатлар қаратилганда, 2020 йилда 10,1% ни ташкил этди (2018 йил - 9,3%). Улар учун судланган асосий ва қушимча малака учун мажбуриятларни бажариш 103,9 минг кишини ташкил этади, бу судланганларнинг умумий сонининг тахминан 15% ни ташкил этади. Россия Федерациясида 2019 йилда озодликдан маҳрум қилиш жазосини 163,2 минг кишига, гиёҳванд моддалар сотиш савдоси соҳасида жиноят содир этганлар ҳисобланди. Йилига 20 тоннадан ортиқ гиёҳванд моддалар ва кучли гиёҳванд моддалар мусодара қилинади.

Россиянинг Соғлиқни сақлаш вазирлигининг мамлакатдаги статистик кўзатувларига кура 459,2 минг гиёҳванд фойдаланувчини руйхатдан ўтказган, шундан 273,1 минг нафари¹⁴²

- гиёҳвандликка чалинган шахслар - 186,1 минг киши - «зарарли гиёҳванд моддаларни истеъмол қилиш».

Соғлиқни сақлаш вазирлигининг Россия суд тиббиёти маркази Россияда ёшлар орасида улимга олиб келадиган гиёҳванд моддалари захарланишининг 5811 та ҳолати қайд этилди.¹⁴³

Бу рақам 2021 йилга нисбатан 0,8 фоизга кўпдир. Жамиятдаги гиёҳвандликнинг кўлами ва тузилишини аниқлаш мақсадида ва шунингдек, аҳолининг тарқалиш муаммоларига муносабатини аниқлашда. Гиёҳванд моддалар вояга етмаганлар ўртасида савдоси ва истеъмол қилиш

¹⁴² Драган Г.Н., Калачев Б.Ф. Наркомания и наркобизнес: Выявление и пресечение незаконного оборота наркотических средств и психотропных веществ // Под ред. д.ю.н., проф. П.Г.Пономарева. –М.: Новый Юрист, 1998. – 240 с.

¹⁴³ Зуфаров Р.А. Шамсиев Э.С., Наркология. Т.: ТГЮИ. 2003.

Гиёҳвандликка қарши кураш комиссиялар социологик тадқиқотлар ўтказдилар. Сўров натижаларига кўра, камида тажрибага эга бўлган респондентлар сони умр буйи битта гиёҳванд моддаларни истеъмол қилиш 5,9% га баҳоланмоқда ёки 8,7 миллион киши (2019 йилда - 6,4% ёки 9,4 миллион киши). Рақам доимий ва вақти-вақти билан гиёҳванд моддаларни истеъмол қиладиган респондентлар, биров пасайган ва 1,5 фоизни ёки 2,2 миллион кишини ташкил этган (2019 йилда - 1,6% ёки 2,3 миллион киши). Сўралган фуқароларнинг аксарияти фикрига кура, 2018 йилда бўлгани каби (63,2 %), мамлакатда гиёҳвандликнинг тарқалиши анча юқори. Ўтган йил давомида гиёҳвандликнинг тарқалишининг асосий сабаблари ҳисобланган:

Жамиятнинг ахлоқий таназзули, йул қуювчанлиги - 44,8% (2019 йил - 43,6%);

Ҳаётдан норозилик, ижтимоий камчилик - 40,2% (2019 йилда - 39,7%);

Ҳаддан ташқари эркинлик, уюштирилган бўш вақт этишмаслиги - 30,1% (2019 йилда - 28,8%);

Гиёҳвандлик бизнеси, дори воситаларининг мавжудлиги - 29% (2019 йилда - 30,7%);

Ишсизлик, иқтисодий муаммолар - 28,7% (2019 йилда - 25,9%).

Сўралган фуқароларнинг деярли тўртдан бири (23,7%) (2021 йилда - 24,2 %) гиёҳванд моддаларни истеъмол қилиш таклифига дуч келди. Бундан ташқари, ўтган йилгидек, 87,4% аҳоли учун дори намуналари буйича таклиф, албатта 1% рад этади. 2021 йилда утказилган аҳоли сўрови шуни курсатдики, 56% (2018 йилда - 58%) камида бир марталик тажрибага эга респондентлар гиёҳвандликка қарши қўмита. Гиёҳванд моддаларни истеъмол қилиш, биринчи синов кичик ёшда бўлган.

Вояга етмаганлар ўртасида гиёҳванд моддаларни истеъмол қилишнинг асосий сабаблари ҳизмат бўлиб ҳизмат қилган:

Қизиқиш (48,6%; 2016 йилда - 50%), ёшлар;

Аҳмоқлик (29%),

Компания учун (20%; 2016 йилда - 23,8%),

Завқ олиш (18,2%; 2016 йилда - 16,9%),

Ҳеч қандай сабабларсиз (17,4%; 2016 йилда - 15,3%),

Стрессни энгиллаштириш учун (14%; 2019 йилда - 11,6%),

Шунга ухшаш сабабсиз (13,4%).¹⁴⁴

Сўровни таҳлил қилиш шуни кўрсатдики, энг машҳур дорилар орасида кўрсатилган:

кеновир гуруҳидаги дорилар (37%); синтетик дорилар (зираворлар, аралашмалар, чекиш аралашмалари) - 27,1%; "клуб" деб номланган дорилар (ЛСД, экстази, амфетаминлар) - 13,3%;

¹⁴⁴ Астахов Ю.С. Организация и тактика борьбы с изготовлением и незаконным оборотом синтетических наркотиков. -М., 1995. -С. 4. 15.

дизайнер дорилар (22,6%).

Гиёҳванд моддаларни истеъмол қилишни тўхтатувчи омиллар қуйидагича номланган:

улардан фойдаланишга нисбатан онгли равишда салбий муносабат (57,4%; йилда 2019 йил - 55,7%),

эрта улимдан қурқиш (25,3%; 2016 йилда - 28,1%),

гиёҳвандликдан қурқиш (21,3%; 2016 йилда - 20,8%),

ОИВ ва Б ва С вирусли гепатитларини юқтиришдан қурқиш (20,1%; йилда 2019 йил - 21,2%).

2019 йил охирида, умуман, Тувакта етиштирилган, жами пасайиш йилда республика ҳудудида руйҳатдан утган жиноятлар сони гиёҳвандлик воситалари ва психотроп моддаларнинг ноқонуний муомаласи соҳаси 807 та гиёҳванд моддалар билан шуғулланувчи шахслар аниқланди. 117 та ҳужжат бекор қилинди, гиёҳванд моддаларни сотиш билан боғлиқ. Ноқонуний муомаладан чиқарилди 432 кг дан ортиқ гиёҳвандлик воситалари ва психотроп моддалар. Ушбу ҳолат 2019 йилги курсаткичдан 46 фоизга ошди. Икки ойдаги иш натижалари асосида бу йил ушбу йуналишдаги жиноятчилик ҳолати сақланиб қолмоқда ўртача статистика. Оғир ва айниқса оғир тоифадаги жиноятлар 8,3 фоизга камайди. Улар ўтган йили 396 та руйҳатдан ўтган, бир йил олдин 432 та эди. Таркибда ноқонуний муомалада ҳали ҳам гиёҳванд моддалар устунлик қилади.

Маълумки, ташвиш муассасаларда гиёҳванд моддалар савдоси соҳасидаги вазиятни келтириб чиқаради. Тувакта етиштирилган ФСИН дирексияси Ички ишлар вазирлиги маълумотларига кура, фақат шу йил Умумий гиёҳванд моддаларни аниқлаш ва олиб қуйишнинг 11 та далили 4 кг дан ортиқ вазнда аниқланди. Булим раҳбарияти билан суҳбатлашиш тавсия этилди АНСнинг навбатдаги йиғилишидаги батафсил ҳисоботида гиёҳванд моддалар истеъмолида пасайиши кўзатилмоқда.

Натижаларга кура 2021 йилда руйҳатдан ўтган беморларнинг умумий сони гиёҳвандлик ва зарарли гиёҳванд моддаларни истеъмол қилиш зарарли оқибатлар 912 кишини ёки 100 минг кишига 288,9 кишини ташкил этди аҳолини, бу 2018 йилга нисбатан 20,1 фоизга кам. Жами гиёҳванд моддаларни истеъмол қилувчилар 136 та укол қилинган гиёҳванд моддалар усули ёки 100 тонна учун 43,1 ва 22,2% га камайди. Ўтқир дори билан боғлиқ ўлим заҳарланиши руйҳатга олинмаган.

Ҳозирда Россия қонунчилиги тартибга солинади. Ноқонуний транспорт ҳаракати учун жиноий жавобгарлик, дорилар, пайдо бўлган салбийни ҳисобга олган ҳолда ривожланади одамлар сонининг кўпайиши сабабли ушбу соҳадаги вазият, гиёҳванд моддалар истеъмолчилари ва шунга мувофиқ шахслар маркетинг.

Россия Федерациясининг меъёрий-хуқуқий базаси, қанчалик қонунийлигини тартибга солади гиёҳванд моддалар савдоси ва жиноий жавобгарликнинг бошланиши гиёҳванд моддаларнинг ноқонуний айланиши соҳасида узвий боғлиқдир мустаҳкамланган ҳалқаро ҳуқуқ нормалари ва тамойиллари Россия Федерацияси Конституцияси, унга мувофиқ умуметироф этилган принциплар ва меъёрлар ҳалқаро ҳуқуқ ва Россия Федерациясининг ҳалқаро шартномалари унинг ҳуқуқий тизимининг бир қисми.

Бундай ҳолда, агар ҳалқаро шартномаларнинг қоидалари Маҳаллий қонунчилик талабларидан фарқ қилади, шунда улар шарт ҳалқаро шартномалар қоидалари қулланилади.

Россия Федерациясида ҳуқуқ манбалари тизими гиёҳванд моддалар савдоси соҳасини, хусусан, тартибга солади, Россия Федерацияси Конституциясини, федерал конституциявий қонунларни, ҳалқаро ҳуқуқий ҳужжатлар, федерал қонунлар, Россия Федерацияси Президентининг фармонлари, Россия Федерацияси Ҳукуматининг қарорлари, шунингдек бошқа норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар, Россия Федерацияси Конституциявий ва Олий судларининг қарорлари. Ушбу соҳадаги меъёрларнинг асосий манбаи Россия Федерацияси Конституцияси, унинг қоидалари олий юридик кучга эга ва гиёҳванд моддалар савдосини тартибга солишнинг умумий тамойилларини белгилаш маблағлар.

Россия Федерацияси Конституцияси талабларига мувофиқ, гиёҳванд моддалар ишлаб чиқариш маблағлар ва улардан фойдаланиш тартиби Россия Федерацияси ваколатига киради, бу ҳам бошқа меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатлар қоидаларининг асосий принциpidир белгиланган майдонни тартибга солувчи актлар. Бундан ташқари, янги қабул қилинган норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар талабларга зид бўлмаслиги керак Россия Федерацияси Конституцияси. Юқорида айтиб утилганидек, ўрнатилган нормалар билан бир қаторда Россия Федерацияси Конституциясининг ҳалқаро шартномаларининг асосий қоидалари ва Россия Федерацияси томонидан тузилган ёки ратификация қилинган шартномалар, йилда хусусан, 1961 йилдаги Гиёҳвандлик воситалари тўғрисидаги ягона конвенция қоидалари Россия қонунчилигида мустаҳкамланган. Савдоси тақиқланган гиёҳванд моддалар руйхатлари. Россия давлат сиёсатининг асосий тамойиллари гиёҳванд моддалар савдоси соҳаси Федерал қонунида белгиланган 1998 йил 01.08 № 3-ФЗ "Гиёҳвандлик воситалари ва психотроплар тўғрисида моддалар". Ушбу қонун муомалага оид тушунчаларни ҳам уз ичига олади дорилар, белгиланган давлат монополияси ўрнатилган муносабатлар соҳаси, шунингдек, бошқа муҳим қоидаларни белгилаб олди. Жиноятчини белгилайдиган асосий норматив-ҳуқуқий ҳужжат жиноятлар учун жавобгарлик, шу жумладан жойларда ноқонуний гиёҳванд моддалар савдоси, бу Жиноят кодекси Россия Федерацияси.

Шу билан бирга, Россия қонунчилигида ташкил этиш назарда тутилмаган шу жумладан бўлмаган ноқонуний ҳатти-ҳаракатлар учун жиноий жавобгарлик Россия Федерацияси Жиноят кодексидаги тегишли нормасида уз аксини топкан. Россия Федерацияси ҳукуматининг қарорлари, улар ҳам таркибий қисм ҳисобланади Россияда ҳуқуқ манбалари тизимининг бир қисми, торроқ масалалар, ҳусусан, дорилар руйҳати тасдиқланган, назорат остида бўлган психотроп моддалар ва уларнинг прекурсорлари Россия Федерацияси (Россия Федерацияси Ҳукуматининг 1998 йил 30 июндаги қарори) ва ушбу маблағларнинг тегишли миқдори жиноий жавобгарлик (Россия Федерацияси Ҳукуматининг .2012 йилдаги қарори).

Ушбу меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатлар амалга ошириш мақсадида чиқарилган Россия Федерациясининг федерал қонунларида белгиланган қоидалар. Бундан ташқари, ҳуқуқий нормалар тизимида муҳим урин тутуди, гиёҳванд моддалар айланишини тартибга солиш, нормативларни эгаллайди федерал ижроия органлари томонидан қабул қилинган ҳуқуқий ҳужжатлар ҳокимият.

Масалан, гиёҳванд моддаларни сақлаш шароитларига қуйиладиган махсус талаблар белгиланган руйҳатга олинган гиёҳвандлик воситалари ва психотроп моддалар учун мулжалланган дорилар сифатида буюртма қилинг тиббий дастурда дорихона, тиббий, илмий тадқиқот, ўқув ва улгуржи савдо ташкилотлари тегишли томонидан тасдиқланган гиёҳванд моддалар савдоси Россия Соғлиқни сақлаш вазирлигининг 2015 йил 7-июлдаги 484н-сон буйруғи билан тегишли равишда баъзи қонуний талабларнинг бузилишига олиб келиши мумкин жиноий жавобгарликнинг бошланиши.

Агар Россия қонунчилигидаги узгариш тенденцияларини кўриб чиқсак гиёҳванд моддаларнинг ноқонуний айланиши соҳаси, деган ҳулосага келишимиз мумкин 1996 йилда Россия Федерацияси Жиноят кодекси кучга кирганидан бери доимий равишда мавжуд содир этган шаҳслар учун жиноий жавобгарликни кучайтириш жараёни гиёҳванд моддаларни сотиш савдоси билан боғлиқ ҳаракатлар ва бошқа моддаларда кўрсатилган. Жиноят кодексининг 228. РФ моддалари. Асл нусхада содир этилган ҳаракатлар учун жавобгарлик гиёҳвандлик воситалари ва психотроп моддаларни сотиш учун, шунингдек узи учун савдо, Санъатнинг 2-қисмида мустаҳкамланган. Россия Федерацияси Жиноят кодексининг 228-моддаси, унинг санкцияси 3 йилдан 7 йилгача озодликдан маҳрум қилиш тарзидаги жазо билан таъминланган. Комиссия тегишли бўлган малакавий белгилар гуруҳ томонидан ёки олдиндан тил бириктириб содир этилган жиноятлар, такроран ва шунингдек, кенг миқёсда, Санъатнинг 3-қисмида акс эттирилган. Россия Федерацияси Жиноят кодексининг 228-моддаси остида жазо 5 йилдан 10 йилгача озодликдан маҳрум қилиш.

Айниқса квалификация белгилари

- уюшган томонидан жиноят содир этилиши гуруҳ ёки айниқса катта миқёсда

- Санъатнинг 4-қисмида мустаҳкамланган.

Россия Федерацияси Жиноят кодексининг 228-моддасида айбдор шахснинг мол-мулки мусодара қилиниши назарда тутилган. Кейинчалик, ушбу соҳада жиноятчиликнинг кўпайиши эҳтиёжга олиб келди ушбу қилмиш учун жавобгарликни Россия Федерацияси Жиноят кодексининг алоҳида моддасида тақсимлаш, йилда шу муносабат билан 2003 йил охирида кодексга тегишли узгартиришлар киритилган, яъни Арт. Россия Федерацияси Жиноят кодексининг 228. Санъатнинг 1-қисми. Россия Федерацияси Жиноят кодексининг 228.1-моддаси учун жиноий жавобгарлик белгиланган гиёҳвандлик воситаларини ноқонуний ишлаб чиқариш, сотиш ёки топшириш, психотроп моддалар савдоси ёки уларнинг аналоглари ва 4-жазо билан таъминланган 8 йилгача озодликдан маҳрум қилиш.

Шундай қилиб, Россия Федерацияси Жиноят кодексининг 228.1 моддаси нафақат чегараларни оширди жазо, аммо жиноятнинг янги субъекти аналоглар киритилди гиёҳвандлик воситалари ва психотроп моддалар. Ушбу мақоланинг 2-қисми бир гуруҳ шахслар томонидан қилмиш содир этилиши каби малакавий белгилар олдиндан келишув, кенг куламда, шунингдек эришган шахс томонидан ун саккиз ёшда, била туриб вояга этмаганга қарши, беш йилдан бир муддатгача озодликдан маҳрум қилиш тарзида жазо билан таъминланган ун икки йил, ва қушимча жазо сифатида – жарима беш юз минг рублгача ёки иш ҳақи миқдорида ёки бошқа маҳкумнинг уч йилгача бўлган даври. 3-қисмга биноан жиноят содир этганлик учун жазонинг чегаралари Санъат Россия Федерацияси Жиноят кодексининг 228.1-моддаси, яъни. уюшган гуруҳ томонидан, фойдаланаётган шахс томонидан била туриб этиб бормаган шахсга нисбатан унинг расмий позицияси ўн турт ёш ёки айниқса катта миқёсда ўсди ва 8 йилдан 20 йилгача озодликдан маҳрум қилинган (қушимча жазо билан) бир миллион рублгача жарима шаклида ёки иш ҳақи миқдорида маҳкумнинг беш йилгача бўлган муддатдаги тўлови ёки бошқа даромадлари).

Шундай қилиб, юқорида курсатилганидек, қабул қилинган пайтдан бошлаб Санъат Россия Федерацияси Жиноят кодексининг 228.1-моддаси нафақат модданинг санксия чегараларини сезиларли даражада оширди шунингдек, янги саралаш ва айниқса саралаш ушбу ҳатти-ҳаракатнинг жамоат ҳавфининг ўсишини акс эттирувчи белгилар, ва шунингдек жиноят предметини кенгайтди. Жиноят кодексининг амалдаги таҳририни ташкил этувчи муҳим узгаришлар РФ, Санъат таркибига киритилган. Бундан ташқари, мақоланинг курсатилган қисмида янги жиноятнинг квалификацияон белгилари: сотиш маълум бир жой (тергов изолятори, транспорт воситалари ва бошқалар) ёки оммавий ахборот воситаларидан фойдаланиш ва бошқалар. Жиноят кодексининг 228-моддасининг, янги таҳрирда ушбу модданинг 3 қисмида акс

этирилган, пастки ва жазонинг юқори чегаралари сезиларли даражада оширилди (5 дан 8 гача ва тегишлича 12 йилдан 15 йилгача озодликдан маҳрум қилиш). Бундан ташқари, жорий этилди сезиларли даражада содир этилган савдо учун жиноий жавобгарлик. Россия Федерацияси Жиноят кодексининг 3-қисмида курсатилган. 4 ва 5-модда. Россия Федерацияси Жиноят кодексининг 228.1 янги таҳрири, билан жазо чегараларини ошириш.

Бундан ташқари, қонун манбаларини ҳам, амалдаги амалларни ҳам ҳисобга олган ҳолда қонунчиликдаги узгаришлар, бу катта деб айтиш керак Россияда ҳуқуқни қўллаш амалиётига таъсир курсатилади буйича тушунтиришларни ўз ичига олган Россия Федерацияси Олий суди Пленумининг қарорлари қонун нормаларини қўллаш ва баҳсли масалаларни тартибга солиш тартиби, Россияда суд амалиёти тизими мавжуд эмаслигига қарамай.

Россия Федерациясининг 1996 йилги Жиноят кодекси кучга киргандан сўнг, биринчи мавжуд бўлган ҳуқуқни муҳофаза қилишнинг муаммоли масалаларини тизимлаштириш Россия Федерацияси Олий суди томонидан Пленум қарори чиқарилиб қабул қилинган РФ Қуролли Кучлари 1998 йил 27 майдаги "Жиноятлар буйича суд амалиёти тўғрисида" боғлиқдан гиёҳвандлик дегани, психотроп, кучли ва заҳарли моддалар ". РФ Қуролли Кучлари Пленумининг белгиланган қарорида аниқ таҳлил қилинган соҳада Россия Федерацияси Жиноят кодексининг қоидаларини қўллаш буйича тушунтиришлар, аммо, улар жуда умумий ва юзаки эди, йилда Хусусан, фармонда гиёҳванд моддалар савдоси белгиланди дегани, ниятни кўрсатиб, ҳолатлар тушунтирилди ушбу жиноятнинг содир этилиши, шунингдек сотилган тақдирда жавобгарлик бошқа маблағлар гиёҳвандлик воситаси сифатида утган.

Мавжуд муаммоларни батафсил тартибга солиш гиёҳванд моддалар савдоси учун жиноий таъқиб қилиш соҳаси маблағлар Олий суд Пленумининг қарорини қабул қилиш пайтида юз берди РФнинг 15.06.2006 йилдаги 14-сонли "Жиноятлар буйича суд амалиёти тўғрисида, боғлиқдан гиёҳвандлик дегани, психотроп, кучли ва заҳарли моддалар "деб номланади вақт. Хусусан, РФ Қуролли Кучлари Пленумининг янги қарорини қабул қилаётганда, да воситачини жавобгарликка тортиш масалаларига ойдинлик киритди гиёҳвандлик воситаларини сотиш ёки сотиб олиш, шунингдек аниқланганда ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари ходимлари томонидан содир этилган жиноятлар оператив-қидирув фаолияти ва бошқалар.

Шу билан бирга, маълумотлар буйича Россия Федерацияси Олий судининг позицияси тушунтиришлар вақти-вақти билан ўзгартирилиб турилади, шу билан боғлиқ ҳолда қоидалар белгиланган РФ Қуролли Кучларининг амалдаги Пленумининг фармони муҳим аҳамиятга эга узгаришлар. Айни пайтда РФ Қуролли Кучлари Пленумининг ушбу қарори қабул қилинган аллақачон бешинчи нашрда айтилган.

РФ Қуролли Кучларининг позициясидаги энг туб узгаришлар жалб қилиш соҳасидаги ҳуқуқни муҳофаза қилишнинг баъзи масалалари гиёҳванд моддаларнинг ноқонуний айланиши учун жавобгарлик (таққосланган), 2015 йилда содир бўлган бўлиб, унда акс этган Россия Федерацияси Олий суди Пленумининг 2015 йил 30 июндаги 30-сонли қарори "тўғрисида Россия Олий суди Пленумининг қарорига киритилган узгартиришлар Федерация 2006 йил 15 июндаги 14-сон "Ишлар буйича суд амалиёти тўғрисида" гиёҳвандлик воситалари, психотроп, кучли ва заҳарли моддалар " Масалан, сотиш концепцияси айлантирилди бироз каттароқ, чунки савдо орқали эмас деб ҳисоблашни сўрашди топшириш белгиси ва жиноят предметини амалга ошириш орқали тушунча қайси бири ривожланган. РФ Қуролли Кучларининг позициясидаги бу ўзгариш судларни ҳаракатларни баҳолашда юзага келадиган муаммолар билан боғлиқ эди жиноят предметини бевосита ўтказмайдиган шахслар.

Асосланган янги талқин, сотувлар нафақат ҳаракатлар учун тушунилиши керак буюмнинг тўғридан-тўғри компенсация қилинган ёки бепул сотилиши жиноятлар (сотиш, эҳсон қилиш, алмаштириш, қарзни тулаш, қарз бериш ва бошқалар) бошқа шахсга, шунингдек сотиб олувчига уларни сақлаш жойи тўғрисида хабар бериш орқали; Белгиланган жойда ҳатчупни бажариш.

Шунингдек, РФ Қуролли Кучларининг мавқеи мустақамланиш томон сезиларли даражада узгарди маркетинг билан шуғулланадиган шахслар учун жиноий жавобгарлик гиёҳванд моддалар, масалан, тушунтиришлар билан тасдиқланган Санъат буйича жиноят содир этиш босқичи тўғрисида. 228.1 Россия Федерацияси Жиноят кодексининг, агар ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари ходимлари томонидан аниқланган бўлса тезкор-қидирув тадбирларини амалга оширишда.

Шу билан бирга, РФ Қуролли Кучлари Пленумининг қарорларида келтирилган қоидалар, гарчи улар ҳуқуқий нормалар булмаса-да, аммо ҳуқуқни муҳофаза қилиш идоралари ва судлар жалб қилишда улар томонидан бошқарилиши шарт айбдор шахслар жиноий жавобгарликка тортилади. Шундай қилиб, амалдаги қонунчилик, ноқонуний транспортни жиноий жавобгарликка тортиш гиёҳванд моддалар савдоси, жамиятдаги мавжуд вазиятга мос келади, шунингдек ҳалқаро ҳуқуқ нормалари ва тамойиллари ҳисобланади.